

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Şanlıurfa ili Harran ilçesinde uzun yıllardır devam eden tarım, sulama, elektrik, ulaşım, sağlık, eğitim, turizm, istihdam, tapu, imar ve diğer altyapı sorunlarının; kamu yatırımlarının mevcut durumunun ve yeterliliğinin; vatandaşların ve üreticilerin yaşadığı mağduriyetlerin; Harran Ören Yeri, Harran Ulu Camii, Harran Kalesi, tarihî Harran Üniversitesi kalıntıları ve diğer kültürel varlıkların korunması, restorasyonu ve turizme kazandırılmasına yönelik çalışmaların; ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve sorumluluklarının ve ilçenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasını sınırlayan sorunların tüm yönleriyle araştırılması, eksikliklerin tespit edilmesi ve kalıcı çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca işleme alınarak; Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. **10.09.2026**

**Av. Mahmut TANAL**  
**YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili**



| MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI | SEÇİM BÖLGESİ | İMZA                      |
|-------------------------|---------------|---------------------------|
| Utku Gökçüre            | Eskişehir     | U. Gökçüre                |
| Şeref ALPACI            | Düzce         | Ş. Alpaci                 |
| Suat Çiğdem             | İstanbul      | S. Çiğdem                 |
| Talat Dincer.           | Mersin        | T. Dincer                 |
| Süleyman Bulbul         | Aydın         | S. Bulbul                 |
| UZAY KARASU             | Sivrihisar    | U. Karasu                 |
| Aliye Timisi Erserer    | Ankara        | A. Timisi Erserer         |
| Emir AYTEKİN            | Balıkesir     | E. Aytekin                |
| M. Solih Uzun           | İzmir         | M. Solih Uzun             |
| Mehmet Tarkan           | İzmir         | M. Tarkan                 |
| Seyit Tarkan            | Ordu          | S. Tarkan                 |
| Ayhan BAKUR             | Adana         | A. Bakur                  |
| Servet Mullaoglu        | Trabzon       | S. Mullaoglu              |
| Ar. Dr. M. Serkan BAKUR | Trabzon       | A. Dr. M. Serkan B. Bakur |
| Neil GİLER              | Kocaeli       | N. Giler                  |
| Feyzi FURKAN            | İstanbul      | F. Furkan                 |
| Hasan ÖZTÜRK            | Bursa         | H. Öztürk                 |
| Uğur Bayraktutan        | Artvin        | U. Bayraktutan            |
| Ymit Özlale             | İzmir         | Y. Özlale                 |
|                         |               |                           |
|                         |               |                           |
|                         |               |                           |



## GEREKÇE

Şanlıurfa'nın önemli tarih, kültür ve tarım merkezlerinden biri olan Harran; tarihî yerleşim dokusu, Harran Ulu Camii, Harran Kalesi, geleneksel kubbeli evleri, tarihî Harran Üniversitesi kalıntıları ve ören yeri ile Türkiye'nin önemli kültürel miras alanlarından biridir. İlçe aynı zamanda geniş tarım arazileri ve üretim kapasitesiyle Şanlıurfa ekonomisi bakımından da önemli bir konuma sahiptir.

Buna rağmen Harran'ın tarihî ve kültürel değerlerinin korunması, bilimsel yöntemlerle gelecek kuşaklara aktarılması ve turizm potansiyelinin sürdürülebilir biçimde değerlendirilmesi konusunda mevcut çalışmaların yeterliliğinin bütüncül biçimde incelenmesi gerekmektedir.

Özellikle tarihî Harran Üniversitesi kalıntılarında yürütülen veya planlanan arkeolojik kazı, koruma, restorasyon ve çevre düzenleme çalışmalarının mevcut durumu; alanın korunmasına ayrılan kaynakların yeterliliği ve kültür ile bilim turizmüne kazandırılmasına yönelik politikaların hangi aşamada olduğu araştırılmalıdır.

Harran Ulu Camii'nde yürütülen restorasyon çalışmaları ile Harran Kalesi ve Harran Ören Yeri başta olmak üzere diğer tarihî alanlara ilişkin koruma ve restorasyon faaliyetlerinin kapsamı, bilimsel esaslara uygunluğu, finansmanı, tamamlanma süreçleri ve birbirleriyle uyumlu bütüncül bir koruma planı çerçevesinde yürütülüp yürütülmediği de açıklığa kavuşturulmalıdır.

Kültürel mirasın korunması yalnızca yapıların fiziki olarak onarılmasından ibaret değildir. Alanların çevresindeki yapılaşma, ziyaretçi yönetimi, ulaşım, çevre düzenlemesi, tanıtım, güvenlik ve turizm altyapısının tarihî doku üzerindeki etkileri de birlikte değerlendirilmelidir. Harran'ın turizmden elde ettiği ekonomik ve sosyal faydanın artırılmasına yönelik kamu politikalarının yeterliliği araştırılmalıdır.

Harran aynı zamanda Türkiye'nin önemli tarımsal üretim alanlarından biridir. İlçede sulama altyapısının yeterliliği, sulama suyuna erişim, elektrik kesintileri ve enerji maliyetlerinin üreticiler üzerindeki etkileri, üretim girdilerindeki artış, ürünlerin pazarlanması ve çiftçilerin kamu desteklerine erişimi bütüncül biçimde incelenmelidir.

Elektrik hizmetinde yaşandığı belirtilen kesinti ve kalite sorunlarının tarımsal sulamanın yanı sıra içme suyu temini, ticari faaliyetler ve günlük yaşam üzerindeki etkileri de araştırılmalıdır. Enerji ve sulama altyapısının ilçenin mevcut ve gelecekteki tarımsal üretim kapasitesini karşılayıp karşılamadığı ortaya konulmalıdır.

Sağlık hizmetleri bakımından ilçedeki sağlık kuruluşlarının uzman hekim, sağlık personeli, fiziki ve teknik kapasitesinin nüfusun ihtiyacını karşılayıp karşılamadığı; ileri tetkik ve tedavi gerektiren durumlarda başka sağlık kuruluşlarına sevklerin boyutu ve bunun sağlık hizmetine erişim üzerindeki etkileri değerlendirilmelidir.

Eğitim alanında okul ve derslik kapasitesi, öğretmen ihtiyacı, mesleki ve teknik eğitim olanakları ile gençlerin ortaöğretim ve yükseköğretime erişim imkânlarının yeterliliği incelenmelidir. Genç nüfusun eğitim ve istihdam olanaklarının geliştirilmesi, ilerin uzun vadeli sosyal ve ekonomik kalkınması bakımından önem taşımaktadır.



Harran'da istihdam ve sanayi yatırımlarının mevcut düzeyi; tarıma ve turizme dayalı ekonomik faaliyetlerin yeni istihdam alanlarına dönüştürülme potansiyeli; gençlerin iş imkânlarına erişimi ve ekonomik nedenlerle gerçekleşen göçün boyutları da araştırılması gereken hususlar arasındadır.

İlçede tapu, kadastro ve imar uygulamalarında yaşanan sorunların kapsamı ve nedenleri; bu sorunların vatandaşların mülkiyet hakkı, ruhsatlandırma, yapılaşma ve yatırım süreçleri üzerindeki etkileri; ayrıca tarihî ve arkeolojik alanların korunması ile yerleşim ve mülkiyet ihtiyaçları arasında sağlıklı bir dengenin kurulup kurulmadığı da değerlendirilmelidir.

Kırsal mahallelerde ulaşım, içme suyu, kanalizasyon ve diğer altyapı hizmetlerinin mevcut durumu ile vatandaşların temel kamu hizmetlerine erişiminde farklılıklar bulunup bulunmadığı da araştırma kapsamına alınmalıdır.

Anayasa'nın 56'ncı maddesinde çevrenin korunmasına ilişkin yükümlülükler ile 63'üncü maddesinde tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına yönelik devlete verilen görevler; sosyal hukuk devleti ilkesiyle birlikte değerlendirildiğinde Harran'ın hem yaşayan nüfusunun temel kamu hizmetlerine erişiminin sağlanması hem de sahip olduğu tarihî ve kültürel mirasın etkin biçimde korunması kamusal bir sorumluluktur.

Bu nedenlerle; Harran'da tarım, sulama, enerji, ulaşım, sağlık, eğitim, turizm, istihdam, tapu, kadastro, imar ve altyapı alanlarında yaşanan sorunların; Harran Ören Yeri, Harran Ulu Camii, Harran Kalesi, tarihî Harran Üniversitesi kalıntıları ve diğer kültürel varlıkların korunması, restorasyonu ve turizme kazandırılmasına yönelik çalışmaların; kamu yatırımlarının yeterliliğinin ve ilgili kurumların görev ve sorumluluklarının tüm yönleriyle incelenmesi; araştırma sırasında bunlarla bağlantılı olarak ortaya çıkabilecek diğer hukuki, idari, mali, ekonomik, sosyal, çevresel, arkeolojik ve kültürel hususların da tespit edilmesi ve Harran'ın tarihî mirası ile tarımsal, turistik ve ekonomik potansiyelini birlikte koruyup geliştirecek kalıcı, uygulanabilir ve sürdürülebilir çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu hale gelmiştir.

